

Stanovisko k návrhu novely zákona o změně pohlaví u transsexuálních pacientů

Výbor Sexuologické společnosti ČLS JEP projednal stanovisko k návrhu, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů a dospěl k tomuto závěru:

1. Tato změna (novela zákona) je čistě politickým rozhodnutím.
2. Výbor se domnívá, že volba pohlaví bez medicínských zákroků je dohoda pouze mezi státem a žadatelem a není proto při změně pohlaví na žádost žádný důvod k sexuologické intervenci (ani v podobě potvrzení o diagnóze).
3. Sexuologie je medicínský obor poskytující zdravotnickou péči. Proto sexuolog nemůže (a není oprávněn) vydávat žádné potvrzení žadatelům o změnu pohlaví pouze na základě jejich sebeurčení. Ke stanovení, zda jde skutečně o transsexualitu (F 64.0 dle MKN 10) nebo o genderový nesoulad (dle kategorie 17 v MKN 11) je třeba, aby žadatel podstoupil komplexní vyšetření a sledování.
4. Výbor Sexuologické společnosti zásadně nesouhlasí s požadavkem vydávat takové potvrzení na základě jednorázového nebo i opakovaného vyšetření, jelikož jsme přesvědčeni o tom, že nelze stanovit tuto závažnou diagnózu bez důkladného diagnostického a terapeutického procesu, tak, jak je to uvedeno v dosud platném zákoně o změně pohlaví.
5. Výbor Sexuologické společnosti se domnívá, že potvrzení o diagnóze F 64.0 mohou sexuologové vydávat pouze na základě dlouhodobého sledování pacienta v rámci minimálně 12 měsíčního Real Life Testu (života v opačné genderové roli), minimálně 12 měsíční hormonální terapie a komplexního vyšetření duševního a tělesného stavu.
6. Vydání tohoto potvrzení sexuologem bez dlouhodobého sledování by z hlediska Sexuologické společnosti byl postup odporující přijatým Doporučeným postupům péče o transsexuální pacienty, i s možnými forenzními důsledky.

Prof. PhDr. Petr Weiss, PhD., DSc.
Předseda Sexuologické společnosti ČLS JEP

Praha, 1.8.2024